

## Kuna domowa (kamionka) (*Martes foina*)



Kuna kamionka żyje w naszych lasach, raczej sporadycznie wybierając za dom okolice ludzkich siedzib, a nawet nasze domy.

### I. Występowanie i siedlisko

Kamionki występują w niemal całej Europie, a ich północną granicą występowania jest Dania, południową Włochy a nawet wyspa Kreta. Na zachodzie kamionki występują aż po Hiszpanię, na wschodzie zaś zasiedlają Mongolię oraz tereny aż po Himalaje. Kuna domowa bytuje również w niektórych stanach USA np. Wisconsin, na skutek sprowadzenia z Europy. Naturalnie kamionki tworzyły swoje domostwa w skalach, pustych drzewach lub opuszczonych dziuplach. Dziś większa część populacji związana jest z człowiekiem, zamieszkując opuszczone lub zagracone strychy, szopy oraz opuszczone ruiny.

### II. Charakterystyka ogólna

Kolor sukni kuny domowej może być różny, od ciemnobrązowej barwy do opalistej szarości. Cechą różniącą ją od leśnego kuzyna tumaka, jest występowanie na podgardlu białego krawata ciągnącego się aż po klatkę piersiową. W niektórych (dość

rzadkich przypadkach) krawat ten nie występuje w ogóle. Nie występuje u nich dymorfizm płciowy, co znaczy, że samiec i samica nie różnią się od siebie wyglądem. Podeszwy łap są nieowłosione a poduszki bardzo miękkie, co sprawia iż kuna potrafi się niemal bezgłośnie poruszać. Gabarytowo, kunę porównać można do kota domowego (waży około 2 kg) jej ciało jest jednak smuklejsze i długie na 40-50 cm. W porównaniu z tumakiem, jest nieco mniejsza, ma większą głowę oraz krótszy ogon. W naturze dożywa zazwyczaj 10 lat, najdłuższy udokumentowany wiek kuny to 18 lat.

### III. Odżywianie

Pożywienie kuny składa się zarówno z pokarmu zwierzęcego jak i roślinnego, w głównej mierze decyduje o tym zasobność środowiska w żer. Ofiarami kuny najczęściej padają małe ssaki, gryzonie, ptaki oraz ich pisklęta, jak również ulubione przez kuny jaja ptasie. W przypadku małych jaj, kuna rozbija je i zjada. Z dużych robi wydmuszki, wysysając pożywny pokarm poprzez przygotowaną przez siebie dziurkę w skorupce. Z domostw ludzkich potrafi porywać kurczaki oraz króliki. W okresie letnim kuna potrafi żerować również na płazach (np. żabach) oraz jaszczurkach. W okresie obfitości pokarmu, robi zapasy na trudniejsze czasy. W menu roślinnym kuny znaleźć można jagody, maliny, borówki oraz inne owoce leśne, jak również owoce uprawne np. śliwki czy czereśnie.

### IV. Rozmnażanie i rozwój

Okres godów kuny przypada na miesiące czerwiec - sierpień. Wtedy to żyjące samotnie samce i samice łączą się w pary i odbywają gody. Terytoria samców są większe od terytoriów samic, przez co samiec zapładnia zazwyczaj więcej niż jedną samicę. Odgłosy wydawane w tym okresie mogą przypominać miauczenie kota. Do kopulacji dochodzi przeważnie nocą. Podczas aktu kopulacji (podobnie jak ma to miejsce u kota domowego) samiec wgrzyza się w kark samicy, przytrzymując ją w ten sposób. Jednorazowa kopulacja trwać może nawet do godziny. Zapłodniona samica po około 275 dniach wydaje na świat potomstwo, przeważnie 3 do 4 ślepych i nieowłosionych młodych. Cięża u kun trwa bardzo długo gdyż występuje tu wstrzymanie rozwoju płodu na poziomie pierwszych podziałów komórkowych, które to zaczyna normalnie się dzielić w okolicy lutego następnego roku. Młode osiągają dojrzałość w wieku 14 do 25 miesięcy, choć bywają przypadki, w których samica zachodzi w ciążę już w następnym roku po swoich narodzinach.

### V. Zachowanie

Kuny domowe prowadzą samotniczy tryb życia, wyjątkiem jest okres godowy, w którym łączą się w pary, w grupie żyje również samica wychowująca potomstwo. Kamionka wykazuje największą aktywność nocą, choć w czasie rui można ją spotkać również podczas dnia. Kuny są świetnymi wspinaczami, co wykorzystują polując na ptaki oraz dostając się do ich gniazd. W domostwach są zmorą hodowców

królików, kur czy gołębi. Atakując domowe stada, zabijają więcej niż są zdolne zjeść. Podobnie jak borsuk, kuna ma dość mały szacunek do człowieka i potrafi obsyczyć tego, który wchodzi jej w drogę, a czasem nawet zaatakować. W przypadku gdy kuny zamieszkają w ludzkim domostwie, zachowują się bardzo głośno (głównie wieczorami), niegdyś w wielu domach wierzono, że to duchy zmarłych przestawiające meble na zagrożonych strychach.

## **VI. Ekologia gatunku**

Znaczenie ekologiczne kuny jako gatunku współżyjącego z człowiekiem niesie za sobą porównywalną dozę plusów jak i minusów. Do niewątpliwych zalet występowaniu kun w naszych obejściach, należy fakt, że tępią szczury, myszy oraz inne gryzonie. Do minusów zaliczyć możemy robienie bałaganu na poddaszach (tworzenie gniazd, wychodków o nieciekawym zapachu) oraz spustoszenie, jakie powodują wśród hodowanych drobnych zwierząt. Kolejnym minusem jest upodobanie kun do nocowania pod maską wyłączonych, jeszcze ciepłych samochodów. Wtedy to potrafią poprzegryzać wszelkie możliwe kable, powodując znaczące szkody. Pamiętać jednak należy iż kuna jest zwierzęciem pod ochroną gatunkową, w związku z czym należy ostro reagować zauważając sąsiadów starających się łapać lub zabijać te zwierzęta.

## **VII. Słowniczek**

**Niedokuna** – o młodej kunie.